

Силабус освітнього компонента

Програма навчальної дисципліни

ПРАВОВІ ОСНОВИ УПРАВЛІННЯ СОЦІАЛЬНОЮ СФЕРОЮ В УКРАЇНІ

Шифр та назва спеціальності

232 Соціальне забезпечення

Інститут

ННІ Соціально-гуманітарних технологій

Освітня програма

Управління в сфері соціального забезпечення

Кафедра

права (306)

Рівень освіти

Магістр

Тип дисципліни

Обов'язкова, загальна

Семестр

1

Мова викладання

Українська

Викладачі, розробники

Перевалова Людмила Вікторівна

Liudmyla.Perevalova@khpi.edu.ua

Кандидат філософських наук, доцент, професор кафедри права НТУ «ХПІ».

Досвід роботи – понад 40 років. Автор понад 200 наукових та навчально-методичних праць. Має 5 свідоцтв про реєстрацію авторського права на твір. Провідний лектор з дисциплін: «Правознавство», «Авторське право і суміжні права», «Правове регулювання публічного управління», «Правове регулювання трудових відносин», «Правове регулювання підприємницької діяльності» та інші. Член Союзу юристів України.

Детальніше про викладача на сайті кафедри

<http://web.kpi.kharkov.ua/pravo/uk/>

Загальна інформація

Анотація

В рамках курсу здобувачі зможуть оволодіти системними знаннями щодо міжнародних та європейських стандартів у соціальній сфері, нормами національного законодавства, що регулюють соціальний розвиток України, правового статусу суб'єктів, які реалізують соціальну політику країни, організаційно-правових механізмів забезпечення захисту окремих верств населення України, а саме дітей, молоді, сімей, осіб похилого віку, військовослужбовців тощо.

Мета та цілі дисципліни

Мета викладання навчальної дисципліни полягає у наданні систематизованих знань норм міжнародного, європейського права, чинного національного законодавства, які регулюють соціальні політику держави, професійну діяльність учасників суб'єктів реалізації соціальної політики, сформувати навички використання одержаних знань під час здійснення практичної діяльності.

Формат занять

Лекції, практичні заняття, самостійна робота, консультації. Підсумковий контроль – залік.

Компетентності

ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК8. Здатність виявляти ініціативу та підприємливість.

СК2. Здатність планувати та здійснювати соціальні дослідження з метою виявлення й аналізу соціально значимих проблем і факторів досягнення соціального благополуччя різних груп населення.

СК4. Здатність до критичного оцінювання соціальних наслідків політики у сфері прав людини та сталого розвитку суспільства.

СК8. Здатність оптимізувати процеси прийняття управлінських рішень у вирішенні питань соціально-економічної допомоги мало захищених категорій населення.

СК9. Здатність до оцінки процесу і результату професійної діяльності та якості соціальних послуг.

СК10. Здатність виявляти професійну ідентичність та діяти згідно з цінностями працівника соціальної сфери.

Результати навчання

РН1. Використовувати сучасні теорії, методологію і методи соціальних та інших наук стосовно до завдань фундаментальних та прикладних досліджень у сфері соціального захисту.

РН2. Критично оцінювати результати наукових досліджень і різні джерела знань щодо соціального забезпечення, формулювати висновки та рекомендації щодо його впровадження.

РН3. Володіння методами комунікації у застосуванні різних форм взаємодії та спільної діяльності.

РН4. Застосовувати іноземні джерела при виконанні завдань науково-дослідної та прикладної діяльності, висловлюватися іноземною мовою, як усно, так і письмово.

РН5. Проектувати теоретичну модель роботи з об'єктами соціального забезпечення в рамках соціальних служб, організацій, установ.

РН6. Самостійно й автономно знаходити інформацію необхідну для розвитку професійних навичок та якостей.

РН7. Застосовувати загальне та спеціалізоване програмне забезпечення для вирішення професійних задач та здійснення наукового дослідження.

РН8. Автономно приймати рішення в складних і непередбачуваних ситуаціях.

РН9. Організовувати спільну діяльність фахівців різних галузей і непрофесіоналів, здійснювати їх підготовку до виконання завдань соціальної допомоги.

РН10. Пояснювати та надавати обґрунтовані відповіді населенню щодо форм, методів та засобів надання соціальної допомоги, пенсійного забезпечення та страхування.

РН11. Планувати і проводити наукові дослідження в системі соціального захисту населення та висвітлювати їх результати.

РН12. Виявляти потреби різних верств населення та розробляти відповідні програми соціального захисту щодо їх вирішення.

РН13. Аналізувати ефективність реалізації соціально-економічної підтримки населення та здійснювати відповідну корекцію в межах напрямку діяльності.

РН14. Демонструвати ініціативу, самостійність, оригінальність, генерувати нові ідеї для розв'язання завдань професійної діяльності.

РН15. Визначати можливості конституційного та правового регулювання суспільних відносин, забезпечувати оптимальні моделі соціально-правового супроводу орієнтованих на загальнолюдські цінності.

РН16. Розробляти програми навчання та обміну досвідом в системі соціального захисту населення.

РН17. Демонструвати позитивне ставлення до власної професії та відповідати своєю поведінкою етичним принципам і стандартам соціальної роботи.

РН18. Розробляти та апробувати соціальні проекти і технології.

Обсяг дисципліни

Загальний обсяг дисципліни 90 год. (3 кредити ECTS): лекції – 16 год., практичні заняття – 16 год., самостійна робота – 58 год.

Передумови вивчення дисципліни (пререквізити)

Для успішного проходження курсу необхідно мати знання та практичні навички з наступних дисциплін: «Правознавство», «Правове регулювання трудових відносин»

Особливості дисципліни, методи та технології навчання

Лекції проводяться інтерактивно з використанням мультимедійних технологій. На практичних заняттях використовуються: ігрове проектування; робота із законодавчими актами та іншими нормативно-правовими документами; виступи-презентації; опрацювання лекційного матеріалу та фахової літератури.

Пояснювально-демонстраційний метод. Частково-пошуковий метод. Репродуктивний метод.

Метод евристичних питань. Метод ділової гри

Програма навчальної дисципліни

Теми лекційних занять

Тема 1. Особливості нормативно-правового регулювання соціального розвитку України.

Соціальний розвиток - ключовий складник державної політики. Джерела права, що регулюють соціальну сферу та їх види. Цілі нормативно-правового забезпечення в соціальній сфері. Сучасний стан та напрями вдосконалення соціальної політики.

Тема 2. Правове регулювання діяльності суб'єктів формування та реалізації соціальної політики в Україні.

Правовий статус суб'єктів формування та реалізації соціальної політики. Основні принципи та напрями діяльності органів виконавчої влади у соціальній сфері. Напрями удосконалення правового регулювання діяльності суб'єктів формування та реалізації політики України в соціальній сфері. Правовий статус Міністерства соціальної політики. Особливості адміністративно-правового регулювання сфери надання соціальних послуг.

Тема 3. Правове регулювання соціально-трудова відносин в Україні.

Трудові права громадян та гарантії їх захисту. Конституція України, Кодекс Законів про працю. Предмет та методи регулювання соціально-трудова відносин. Законодавче забезпечення продуктивної зайнятості населення, скорочення безробіття, організації та оплати праці. Нормативно-правове врегулювання системи державного нагляду й контролю за додержанням законів та інших нормативно-правових актів про працю.

Тема 4. Правове регулювання соціальної політики в сфері захисту прав сім'ї та дітей.

Правове регулювання соціального захисту сім'ї, дитинства, материнства та батьківства в Україні: міжнародні норми та норми національного законодавства. Основні напрями державної сімейної політики. Правове забезпечення гендерної рівності в Україні. Правовий статус Уповноваженого Президента України з прав дитини. Захист прав дітей під час військових дій. Європейська політика в сфері захисту прав сім'ї та дітей.

Тема 5. Особливості нормативно-правового забезпечення соціального захисту окремих верст населення України.

Нормативно-правове регулювання сфери пенсійного забезпечення. Міжнародні договори про призначення та виплату пенсій. Основні напрями та принципи правового регулювання пенсійного забезпечення. Система недержавного пенсійного забезпечення. Правові основи військової безпеки України. Захист Вітчизни як функція держави і її правова характеристика. Конституційний обов'язок громадянина щодо захисту Вітчизни: поняття, зміст, форми. Соціально-правовий захист прав військовослужбовців та членів їх сімей.

Теми практичних занять

Тема 1. Правове регулювання соціальної політики.

Соціальна політика: поняття, цілі та правове забезпечення. Конституційно-правові основи розвитку соціальної політики в Україні.

Тема 2. Правовий статус органів виконавчої влади у соціальній сфері.

Органи виконавчої влади та їх ознаки. Види органів виконавчої влади. Принципи діяльності органів виконавчої влади у соціальній сфері. Вдосконалення організації діяльності та функціонування органів виконавчої влади в соціальній сфері. Адміністративно-правове

регулювання діяльності суб'єктів формування та реалізації соціальної сфери в зарубіжних державах.

Тема 3. Правові механізми розвитку соціально-трудових відносин в Україні.

Організаційно-правові механізми розвитку соціально-трудових відносин в Україні. Суб'єкти соціально-трудових відносин. Роботодавці та їхні об'єднання в системі соціально-трудових відносин. Наймані працівники та їхні представницькі органи в системі соціально-трудових відносин. Держава як суб'єкт соціально-трудових відносин. Соціальне партнерство: сутність, значення, форми..

Тема 4. Правові механізми розвитку соціально-трудових відносин в Україні.

Правовий статус органів державної влади, що здійснюють сімейну політику. Види державної соціальної підтримки сімей з дітьми. Захист прав дітей з урахуванням норм міжнародного права. Механізми правового захисту від дискримінації.

Тема 5. Особливості нормативно-правового забезпечення соціального захисту окремих верст населення України.

Нормативно-правова та законодавча база пенсійного забезпечення в Україні. Право громадян на отримання пенсії. Види пенсій в Україні. Закон України «Про пенсійне забезпечення». Форми та методи державного регулювання у сфері пенсійного забезпечення в Україні.

Правові основи військової служби і статус військовослужбовців в Україні. Законодавство про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей.

Самостійна робота

Самостійна робота студента включає в себе опрацювання лекційного матеріалу, підготовку до практичних занять, виконання індивідуальних завдань з використанням методичних рекомендацій. Студентам також рекомендуються додаткові матеріали для самостійного вивчення та аналізу, підготовки до лекційних та практичних занять.

Література та навчальні матеріали

Основна література:

1. Конституція України // Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1996, № 30, ст. 141. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text>
2. Кодекс законів про працю України // Затверджується [Законом № 322-VIII від 10.12.71](#) ВВР, 1971, додаток до № 50, ст. 375. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/322-08>;
3. Житловий кодекс України // Відомості Верховної Ради (ВВР), 1983, Додаток до № 28, ст.573. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5464-10#Text>;
4. Про зайнятість населення: Закон України // Відомості Верховної Ради (ВВР), 2013, № 24, ст.243. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5067-17#Text>
5. Про прожитковий мінімум: Закон України // Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1999, № 38, ст.348. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/966-14#Text>
6. Про державні соціальні стандарти та державні соціальні гарантії: Закон України // Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2000, № 48, ст.409. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2017-14#Text>
7. Про основи законодавства України про охорону здоров'я: Закон України // Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1993, № 4, ст.19. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2801-12#Text>
8. Про житловий фонд соціального призначення: Закон України // Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2006, № 19-20, ст.159. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3334-15#Text>
9. Про охорону праці: Закон України // Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1992, № 49, ст.668. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2694-12#Text>

10. Про забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення: Закон України // Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1994, № 27, ст.218. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4004-12#Text>
 11. Про захист населення від інфекційних хвороб: Закон України // Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2000, № 29, ст. 228. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1645-14#Text>
 12. Про правовий режим воєнного стану: Закон України // Відомості Верховної Ради (ВВР), 2015, № 28, ст.250. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/389-19#Text>
 13. Про оборону України: Закон України // Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1992, № 9, ст.106. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1932-12#Text>
 14. Про Збройні Сили України: Закон України // Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1992, № 9, ст.108. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1934-12#Text>
 15. Про військовий обов'язок і військову службу: Закон України // Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1992, № 27, ст.385. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2232-12#Text>
 16. Про соціальний та правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей: Закон України // Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1992, № 15, ст.190. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2011-12#Text>
 17. Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту: Закон України // Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1993, № 45, ст.425. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3551-12#Text>
 18. Європейська соціальна хартія (переглянута) від 3 травня 1996 року, ратифікована із заявами Законом № 137-V від 14.09.2006 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/994_062
 19. Хартія Співтовариства про основні соціальні права працівників від 09.12.1989 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/994_044
 20. Конвенція про основні цілі та норми соціальної політики № 117. Конвенцію ратифіковано Законом № 692-VIII від 16.09.2015. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/993_016#Text
 21. Міжнародний Пакт про економічні, соціальні та культурні права. Права людини. *Міжнародний пакт ратифіковано Указом Президії Верховної Ради Української РСР N 2148-VIII (2148-08) від 19.10.73* [Електронний ресурс]. – Режим доступу : https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_042#Text
 22. Право Європейського Союзу: підручник / кол. авт., за ред. В.І.Муравйова. – К. : Юрінком Інтер, 2011. – 704 с.
 23. Вакуленко В. М. Соціальний захист населення України: [Навч.Посіб.] / за заг. ред. В. М. Вакуленка, М. К. Орлатого // К. : Вид-во НАДУ; Вид-во«Фенікс». 2010. 212 с.
 24. Жуковська А.Ю. Соціальна і гуманітарна політика : навчальний посібник. Тернопіль : ТНЕУ, 2012. 250 с.
 25. Климанська Л.Д., Савка В.Є., Хома Н.М. та ін. Соціальна політика : навчальний посібник / за заг. ред. В. М. Пічі, Я. Б. Турчин. 2-ге вид., випр. і доп. Львів : Новий Світ – 2000, 2015. 318 с.
 26. Чеховська І.В. Державна сімейна політика в Україні: теорія та практика реалізації : монографія. Кам'янець-Подільський : Рута, 2013. 734 с.
- Додаткова література:
27. Адміністративно-правове регулювання діяльності суб'єктів формування та реалізації соціальної політики України в умовах євроінтеграційних процесів: дисертація. 2020. ЛьвДУВС. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://dspace.lvduvs.edu.ua/handle/1234567890/3510>
 28. Бортник Н.П., Малець М.Р., Капітан О.І. Принципи державного управління в сфері міграції. Науково-практичний журнал. Право.ua. 2018. № 3. С. 184–191.
 29. Герасименко Г. В. Концепція соціальної держави: еволюція 178 наукових поглядів і сучасні виклики. Вісник ХНУ. Серія «Економічні науки». 2012. № 3. Т. 1. С. 202–205.
 30. Капітан О.І. Законодавче гарантування соціальних прав людини як основа формування правової держави. Європейські перспективи. 2018. № 1. С. 197–200.

Система оцінювання

Критерії оцінювання успішності студента та розподіл балів

100% підсумкової оцінки складаються з результатів оцінювання у вигляді заліку (20%) та поточного оцінювання (80%).

Залік: усне опитування та підсумкове практичне завдання (проведення лекції).

Поточне оцінювання: онлайн тести, виконання завдань на практичних заняттях та завдань для самостійної роботи (80% по 10% за кожну тему).

Шкала оцінювання

Сума балів	Національна оцінка	ECTS
90–100	Відмінно	A
82–89	Добре	B
75–81	Добре	C
64–74	Задовільно	D
60–63	Задовільно	E
35–59	Незадовільно (потрібне додаткове вивчення)	FX
1–34	Незадовільно (потрібне повторне вивчення)	F

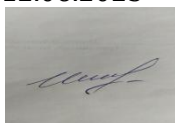
Норми академічної етики і політика курсу

Студент повинен дотримуватися «Кодексу етики академічних взаємовідносин та доброчесності НТУ «ХПІ»: виявляти дисциплінованість, вихованість, доброзичливість, чесність, відповідальність. Конфліктні ситуації повинні відкрито обговорюватися в навчальних групах з викладачем, а при неможливості вирішення конфлікту – доводитися до відома співробітників дирекції інституту. Нормативно-правове забезпечення впровадження принципів академічної доброчесності НТУ «ХПІ» розміщено на сайті: <http://blogs.kpi.kharkov.ua/v2/nv/akademichna-dobrochesnist/>

Погодження

Силабус погоджено

12.06.2023

Завідувач кафедри
Ірина ЛИСЕНКО

Гарант ОП
Лариса ГРЕНЬ